

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť, VII., Csömöri-ut 123.

Jednotlivé číslo 8 kr.
Vychádza každú nedeľu.

Predplatná cena:
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Dňa 15. Marca 1897.

Slávny otče!

Nepodarený syn!

Herkó Páter aj v maďarskej i nemeckej reči vychádza.

Hódmező-Vásárhely.

Z obce Vásárhelyu hen,
Smutné idú chiery:
Z pustili sa ľudia
Dobrych mravou, viery;
Zíri z pustlosť čierných duší
Až verejný pokoj ruší!

Ej hlboko upadli
Vlasti milej mravy,
V hrob upáda rodina:
Kazí hu jed žravý,
Ženy mužov vlastných ničia
Až o ratu deti kričia!

Kozub tiehej rodiny
Lakomosť zachváti,
Láska, viera, pobožnosť
Z kruhu jej sa trati:
Tajne mieša jedy žena,
Obet čaká sta hyena!!

A tých hyen celý shon
Stojí Vám pred súdom,
Až človeka zármutok
Sviera každým údom.
Jedna: z lakomosti morí,
V druhej: hriešna láska horí!

Ľudia nože ratujte
— Čo sa dá ratovať!
Nie súdom a žalárom!
Musíte vychovať
Pre vlasť čistých mravov deti,
Nije proletárstva smety!

Dajte školy a v nich učte
Boha sa dokladať,
Spásu svoju v pobožnosti,
V stálej práci hľadať!
Tak prestanú hrozné zjavy,
A blaženosť sa nám zjaví!

Považský.

OVAD.

Ludová strana dnes urobila prvý aktualný a našim prevrátením pomerom primeraný krok: Zadala návrh, aby sa znížila pozemková daň, a aby odanili bursu. Bola to myšlienka Štefana Rakovského, vyslanca ľudovej strany. Podarilo sa týmto návrhom hlasovanie docieľiť, podľa ktorého môžeme už veľ vedieť, ktorí »oteovia vlasti« sú ti, čo nechcejú nič o tom vedieť, aby sa ľudu tarchy zľahčily, a ktorí sú to, čo stoja pod ferulou zákaznosnej židovskej moci!

Len tak i ďalej napred!

Jedon anglický žid ohlasuje svoju kancelariu k vyprostredkovaniu všetkých hodností a vyznačenia. Neskoru, my sme už dávno predbehli v tomto ohľade anglicko-židovskú firmu. Gabriel Várady a Karol Morzsányi boli prví, ktorí kľiesnili cestu v Uhorsku tomto gšeftu.

Géza Polónyi poznamenal v sneme, že príčinou dnešného agrár-socializmu sú majetky kath. kúazstva,

majetky takzvanej »mrtvej ruky.« Ej, ej, teda takého fiškála by bolo malo kúazstvo, jak by ho bol ostrihomský knieža-prímás za svojho právneho radeu vymenoval?!

*

Alebo aj v jeho volebnem okresi v kalvínskou B. Ujvároši príčinou agrárnych pohybov sú majetky kath. kúazstva?

Na večierku umelcov jedon vyslanec interpeloval ministra Vlassicsa, že prečo neprišiel on a ostatní ministri na tú zábavu v maškarách?

— Keby sme sa boli tak zjavili, tak bynebolo koncakraja posmeškov a vysmievania zo strany opposície! odpovedal minister.

Ministri — jako je to všeobecno známo — len do snemu chodia v maškarách. Tam nemajú sa čo obávať opposície.

Desidera Szilágyiho, jeho verný čiteľ, Gustáv Beksies nazval »athletom rozumu.« No, my sme dovčuľ pána Szilágyiho len čo athletu, ktorí znamenite vie sa zápasit so šunkami, mali príležitosť poznať

Ruténov nazvali »Rakócziho podanímí.« Včuľ už veru tento názov nezodpovedá pravde: však už sú oni dávno »poddanímí židov.« Z tohoto moderného zaujatia, a rabstva mali by patričné kruhy vyslobodit úbohých Ruténov!

To je za
minister
pánom I
zsányovc
Komjáth
rálnej st

Galíci) z
merané
pobehajo

Turecka,
Rumunsk

dení spol

všetky str

veľulajším

smutné p

Morzsány

troch pá

hodnotu

postavenie

sa nezrov

ktorito tr

(židovská)

a jeho org

kých kšef

šetky »do

medzení p

som zkusí

slovo?

Zas len tú

úž raz ho

hovádzim.

Nové árešty budú krajinu 7 millionov zl. viac stáť. To je zásluha liberálnej doby. Je v tom istá satira, že minister Erdély také drahé »árešty prepustí k dispozícií,« pánom Pulskovcom, Miklósovcom, Bokrosovcom, Morzsányovcom, Klochovcem, Tarnócovcom, Eötvösovcom, Komjáthovcom, Fehérvárovcom atď. atď., slávnej liberálnej strane a pánom vyslancom.

Pána barona Klochu mali poslať do Davidowa (v Galícii) za volebného predsedu: tam bol by našiel primerané výtanie kde nožmi poprekávajú, politických pobeťahajov.

A: Teda, Turecko chcujú podeliť . . . ?

B: Dozaista, a síce Rusko dostane tri pätiny Turecka, Anglia dve pätiny, Grecko $\frac{1}{5}$, Bulharsko $\frac{1}{5}$, Rumunsko $\frac{2}{5}$, Srbsko, Taliansko, Čierna Hora . . .

A: Ale jakože je to možné?

B: Práve to je tá »výhodná otázka.«

Knieža-primas v svojej reči, držanej na shromáždení spolku sv. Štefana povedal:

»Pustota, spustlosť, mravný úpadok vidíme na všetky strany. Čnosti, vlasti, Boh sú prázdne pojmi pred veľaljším svetom!«

Ver, žiaľbohu, je tomu tak. A jakoby neboli také smutné pomeri vo vlasti našej, kde je *Bánffy vláda*, *Morzsányi mameluk* »*Pichler opposícia*«? Kto tých troch pánov dobre pozná, môže cele správne oceniť hodnotu celej verejnosti v Uhrách.

Členovia liberálnej strany rad-radom majú masné postavenie pri bankách a všeliakých gšettoch, také, ktoré sa nezrovnávajú s hodnosťou vyslanca. Ti vyslanci ale, ktorí trpeť nechcú, sú blázni hovoriť novo maďarská (židovská) morálka, ktorej prvým rabinom je Max Falk a jeho organ »Pester Lloyd«; keď by ste vyhodili všetkých kšeftárov zo snemu, vyhodíte celú »inteligenciu« šetky »dobré sily« a »výtečné hlavy.« Zostanú len obmedzení poctivci!

A čo s poctivcami! Ti patria do starého železa.

Úbohi mužovia.

— Ste ženatý?

— Nie, milosť pani.

— Tak vás nemôžem potrebovať čo sluhu, lebo som zkusila, že len ženatí ľudia posluchnú na prvé slovo?

Tým lepšie.

— **Vojak** (večier u svojej miléj v kuchyni):
Zas len tú teľacinu pečes. Nehovoril som ti už, aby si tiež raz hovädzú pečienku pripravila na večeru?

— **Kuchárka**: Nemožem, lebo panstov nejie hovädzinu.

— **Vojak**: Tým lepšie!

Kusy zrkadla.

Tá, takzvaná, večná láska trvá najkratšie.

Ženske najpekešie o čom a vedia hovoriť.

Žena vtedy miluje najvremejšie, keď nevie udať príčinu, prečo miluje.

Najpekejšia barva tváry je rumenec s t u d u.

Láska všetko nahradí, lásku-nič!

Je to veľmi srpostá povera, že keď su niekde 13 pospolu, že jedon z nich umre. — Všetci a zomrú.

Mnohi myslia o sebe, že sú Bohom, a veru sú len neľudskí.

Tých ľudí máme radi, ktorí nás obdivujú, ale nemáme radi tých, ktorých my obdivujeme.

Nie ten je chudobný, ktorý má málo, ale ten, ktorý mnoho potrebuje.

Budz dobrej mysly a nauč sa život za príjemný držať.

Je to veľké svedectvo chludoby, keď niekto ustavične len o svojom bohatsve rozpráva.

Ne i takého malého štastia a zdaru, čo by ti ľudia nezavideli.

Prezradil sa.

Otec: Tu mi zas niekto gazduval v týchto slivkách! Tu vidím samé kôstky po zemy.

Bol si to ty, Miško?

Syn: Nie, apinko, já nevyplúvam kôstky, já jich vietky prehltnem!

Podozrivý oznam.

V Budapešti jeden dom prestavajú a na bránu nasledovný nápis vyvesil tam bývajúci holič:

Z príčiny prestavovania tohoto domu za pár dní na z a d k u holím. S úctou
N. N. holič.

V š e l i č o.

*Metla mete sem i tam,
Na krajínskem sneme.
Mnohí kričia kamže sa,
S mandátmi pohne?*

*Čujte, drahí krajani,
Čo sa robíť bude?
Liberálom zapražil,
Ktosi v starej búde!*

*Nu a teraz zachodi,
Strach tých liberálov.
Ktosi má na sneme,
J v úrade rátor!*

*Postavili taký súd,
Čo má preosievat.
A povedat, ktorý z nich,
Vbúde môže spievať.*

*Stará búda, starý snem,
Tak si to spravili.
Ze si páni vyslanci,
Aj v úradoch žili!*

*Ktosi ale vykričal,
Ze to byť nemôže.
Aby jedna chlapina,
Drala dvoje kože!*

*Ale vrana nekole,
Druhej vrane oči.
Preto súd ten sem i tam,
Od pravdy za bočí.*

*Radujte sa vyslanci,
Liberálnej strany:
Súd ten nechá v hromade,
Liberálne vrany!*

Považskij.

*Lebo nech je vyslanck,
A zákon donáša.
Alebo nech chutí mu,
Úradnícka kaša!*

*Preto zkríčal ktosi tam,
Nechže pravda svitá.
Tak to žiadá snemovná.
Inkompatibilita! *)*

*) Znamená tú nezmestnosť, ktorú majú dva alebo tri úrady, alebo i viac úradov, hodností, postavení, nesených a spojených v jednej osobe. Kriklavý príklad: nemože byť jedna a tá osoba súčasne sudcom i obrancom, žalobníkom a sudcom.

Podšité karikatury.

- Učiteľ sa pýta malého Mórica: Čo vieš o husi?
- Moricko odpovedá: Hus je kriedlaté zviera.
- Veľmo dobre. Čo vieš ešte o husi?
- Možeme hu zesť.

Bánffy sa pýta Gustiho Pulszky: Čo vieš o liberálnosti?

Gusti Pulszky odpovie: Liberálnosť je vznešená myšlienka.

- Veľmo dobre. Čo vieš ešte o liberálnosti?
- Dá nam krídla, mocou ktorých možeme si slobodno poletovať.
- Veľmo dobre; čo vieš ešte?
- Možeme z nej vyžiť!

*

Radi vy máte biciklovanie?
Oh, a jako!
Vy ste teda biciklistom?
Nie, ale som lekárom!

Radi máte províziu?
Oh, a jako!
Ste bankárom?
Nie, ja som oblegát!

*

Pána Štefana pri veselej zábavke popchýnajú, aby povedal zdravicu.

Nepoviem, zo zásady nepoviem.

A to prečo?

Pán Štefan vysvetľuje: Ešte by si mysleli ľudia, že preto hovorím, lebo som pil.

Aj liberálna strana tak mlčala pri pretrásaní Morzšánovskej provízie, lebo by si boli ešte ľudia mysleli, že preto rečná, lebo aj oni — zhŕnali provízie!

— Co i tak už každý vie i brez rečí!

*

Cigánský náhľad. Raz žaláre prezieral Panovník. Medzi ostatnými dobrými vtáci najde aj jedného cigána sedieť v chládku.

— No, dáde, jakože si ty sem príšiel?

— Proším ponížene, raž nahodou šom jednu podkovu našiel, ku ktorej bol jeden kón prikovaný...

Aj náš priateľko, pán Gejza Polónyi by si inú nótu zanótili, keby kým sverenským statkom nejaké fiškality boli prikované.

*

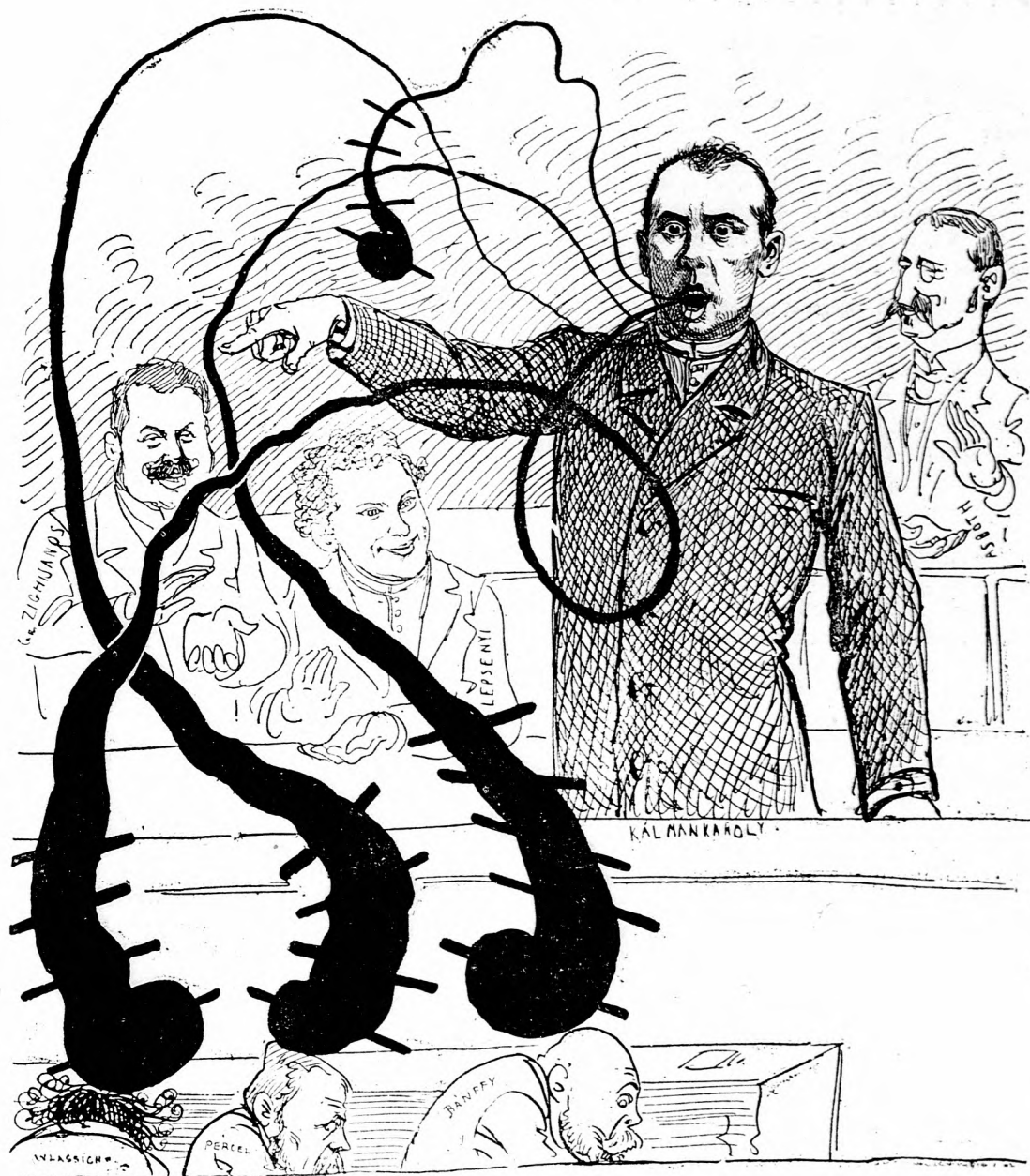
Veľká pračka. Hý, Khobí, bhola-že za bitľku tham v šenkhu, ale keď by som aj jhá bol mohol tha isth, bhola bývala ešte vatší!

Thedha prečo si tha neišel?

Mboh, pferse, keď ma vždhy odhsothili!

Aj pán Pichler chcel nastoliť veľkú parlamentnú vojnu, keby ho neboli odsotili jedným komisným listom, v ktorom o zpreneverení 600 zlatých bola reč.

Očarujúci hlas v snemovni.

Karol Kálmán. Čo? Vy, páni, opovázíte sa chychotať vtedy, keď by ste plakali radi nad vlastou?!
 Ale veru ľud nemá chuť k smiechu, ale horekuje! Haňbite sa!!

Anekdoty Herkó Pátra.

Jask (tunell).

Dvaja Marikóvci: i kráčajú po železničnom násipe a prídu k jednému dlhému jasku, na čo sa jeden ohlasí:

- No, strýčko, vejdzice už do nútra!
- Já na moj hriešnu dušu, veru, nevejdzem!
- A to prečo nie?
- No, ty hlúpak, jakože já potom tam na druhom boce cez tú malinkú dzierku výdzem?!

Múdrost' cigáňa.

- Učiteľ: No, more, povedz-že mi čo máš radšej slnce, a či mesiac?
- Cigán: Mešúč, ruky-nohy boškávam.
- Učiteľ: A to prečo?
- Cigán: Lebo, prosím ponžene, vodne je i tak svetlo!

Zlé svedectvo.

Otec: Jako si sa opovážil mne na oči ukázať s takým zlým ovedestvom?!

Syn, žiak: Teda si zabudol, apko, že si mi za každú jednotku jednu zlatku slúbil?

Otec: Čo chceš s tým povedať?

Syn: No, pri veľajších zlých pomeroch som ta cheel zachrániť od takých výdavkov!

Zúfalec.

Od A. Filkorna.

Oh! ja najnešťastlivejší človeče na svete! Ani spojkne žiť nemôžem, ani umreť sa mi ešte nechce. — Oh prevrátený svet! Nič mi neni po vôli, všetko ide naopak. — Nemyslíte si, že snád nemám všetkých doma, že snád bláznim, — ba čo viac, že som ja jednoduchý somár. — Oh nie! ja som vysokoučený človek, lebo som vychodil aj akademiú „hluchonemých“ a od tých čias ako premýšlam o živote, — čo je náš život — zúfat musím, a od zlosti žlč sa mi skoro pukne. — Keď by som sa mal druhýraz narodiť na tento prevrátený svet čoby hneď kráľom mal byť, — radšej by išiol do pekla za vrátnika.

Oh, veď som ja ani nikdy nemal vôľu na tento svet prísť! Načo?!

Jedného dňa la nevdojak narodime sa bez toho, že by sme vedeli prečo. Malulinkí sme, ako ani neviem čo, a ani tomuto nevieme príčinu. — A toto je vraj život! Ja som nikdy nemal vôľu žiť! Ale čože mám robiť? Do vody sa nehodim, lebo veď kúpanie je skoro všade

Zriedkavá vec.

I. Študent: Ty, Janko, ty si bol spomínal, že si už vyplatil tvojo krajčera?

II. Študent: Vyplatil veru, už som veru rád že som si to z krktú ztráso!

I. Študent: Kamarát, ukaž-že, prosím Ťa, jako len to može vyzierať také vyplatené konto?!

Pred súdom:

— Sudea (k sdvedkovi, sedliakovi): A keď ste v noci ten lomoz počul, prečože ste nezažal svetlo a nepozrel, čo sa to robí?

— Sedliak: Prosím ponžene, pán veľkomožný, nech nemajú za bānosť, ale som nemal nohavice oblečené na ktoých by som si bol mohol zápalku zažať.

Tí deti!

— Tu máš, synček moj, jablčko, predel si ho po bratrský s Jožkom — hovori matka.

— Mamička, čo je to po bratrský?

— Po bratrský sa predeliš vtedy, keď dáš svojmu bratrickovi, Jožkovi, väčšiu čiastku!

Malý Janko rozmýšľa-rozmýšľa, potom ale rýchlo podá jablčko Jožkovi:

„No podel ty po bratrský!“

zakázané, ešte by darobnú zapletačku mal s úradmi, čoby mi len ešte trpkším učinilo tento strašný život.

Toto je ale ešte len začiatok.

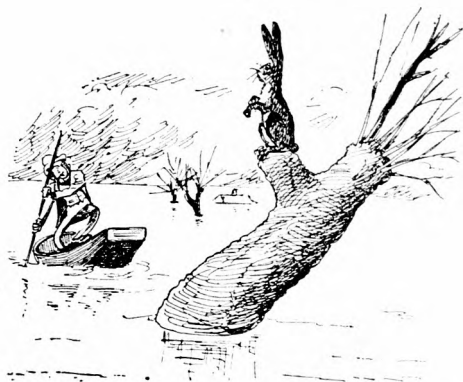
Ak začneš krik robiť, že nechceš žiť, začnú ti do úst pchať kadejaké cucle, handričky, prsty; a ak neutichneš ulezne sa ti aj inšieho. Ak od týchto handier a prstov trochu narastieš, navaria ti kaše do mlieka, lenže ani tu neužiješ dobroty, lebo vlastná matka ti vyucule z toho čo je dobré, a tebe dá sečku, aby ti vraj nezaškodilo hortice. — Oh láska vrelá! — A toto je vraj detinský vek. — Ja som nikdy nemal vôľu detaťom byť!! — Ale čože som mal robiť?! Aj ma vybili, aj mi plakať nedali.

Toto je ale ešte nič!

Pride škola. Múdri chlapeci idú do školy. Mňa tiež držali doma rodičia za múdreho, na čo som ja veľmi pyšný bol, trebárs mi učiteľ vždy vrazil, že som «na hlavu padlý» čo som ja nijak nevedel pochopiť; lebo veď ako pamätám. na hlavu som nikdy nepadol, najviac ak raz, keď som z pece padol, ale aj vtedy len tvár som si uškohlil a nos som si trochu nakrútil. — Teda, ako

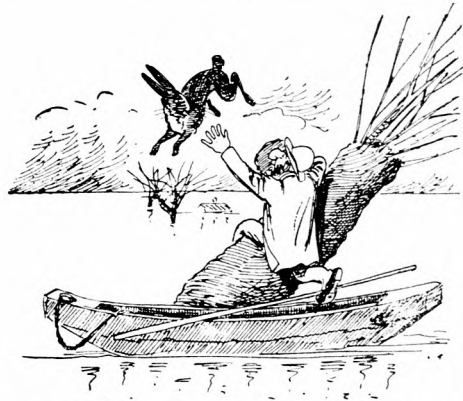
Šelma zajác,

alebo: jako pochodil ľakomý žid?

Vylial Váh, zajác v nůdzi — Na jednu vrbu sa ratuje,
Židák chcejúc ho lapit: — Na člnu k nemu karuje.

2

Židák, — Ieik k vrbe došiel, — Už mu voňá pečenka,
Šelma zajác ale pošiel — Rychlo skočiae do člnu!

Keď zajác z vrby skočil: — Tým sa člnok odstrčil,
A Ieig od strachu kričel, — Až tak kol-do kola hučel!

4

Šelma zajác hnaný prúdom — Príde k brehu šťastlive;
„Tak sa vede ľakomím!“ — Vyspevuje radostne.

vravím, človek či len človečička pošlu rodičia do školy,
odpracú ho preč ti istí rodičia, čo ti na srdce kládli,
že dieťa nikdy nesmie svojich rodičov zanechať.

A tá škola! Zatvorí ňa do takého miesta, kde je
celý krdel taký vtákov ako ty, a povedia ti, že je to
príprava k verejnému životu, že ňa naučia poznať ľudí,
veci atď. áno, ľudí, veci, a ktomu takú reč, pri ktorej
si musíš všetko sošraubovať, jazyk perny (gamby), ba
snáď aj uši, kým jedno slovo vypovieš (na pr. kőszőrű-
lőkő). A keď si už vedami tak naplnený, že ti skoro
kožka praští, príde zkuška, ty prepadneš: prídeš domov,
matka ňa vyčese — otec ňa vymlátí, — zase ti len
kožka praští. — A toto je vraj mladost.

„Ja som nikdy nemal vôľu mladým byť, a
ktomu žiakom! Ale čo som mal robiť? Chcel
som už aj samovrahom byť, pomýšlal som si už
hlavu roztrepať o kachle, lebo pre tú nešťastnú kotrbu
som dostal toľkorázy; — a preto som odkázal domovej
či to dovolí, Ona mi odkázala, že s radostou, ale že
musím najprv zaplatiť za kachle, pre prípad, ak by som

ieh mojou tvrdou tekvicou rozbúral. No, nech sa ale
človek snou dohovori, keď je nemkyňa.

Toťo je ale ešte nič.

Hlavné len teraz príde; — do voľakoho sa zami-
luješ, — nie do chlapa, ale . . . ale . . . , a to nie
do jedne, na každý prst máš jednu. Toto je len teraz
strašné polozenie, Oči sa ti otvárajú, srdco sa ti stiska;
volačo ti chybí. Tak sa cítiš, ako keby si niečo bol
zratil na príklad jednu čizmu z nohy, alebo ako by si
ani jedného vrecka nemal na šatách. Strašné polozenie!
Každá je ako anjel (nie s rožky), ba viac . . . Každá
sa ti páči, lebo každá ma niečo milého pri sebe; každá
ma čarokrásne oči, len just veno nemá každá jednaké.
Ktorú si teraz volíš?! Veď je to kontrakt na vždy!
Bohatú? — »Bohatá býva rohatá« — keď sa jej volačo
znejpáci zareve ti: »Ja som ňa spravila pánom!« Celkom
chudobnú? — To svet nemůže žiadať, stou je dost zná-
mosť urobiť, lebo »žena bez vena, nebyva veľmi ete á.«
— Starú? . . . Tá ti bude ako kapráľ za chrbtom, a
na každý krok ti bude pozor dávať.

(Pokračuvanje nasleduje.)

Žartovná obrázková hádka.

Tu kdesi jeden chlapec stojí
 Ze ho najdem, sa on bojí.
 To on veru ani nebadá,
 Ze ho aj „Herkó Páter“ hľadá.

Počta Redakcie.

Dávame na známosť tím p. p. predplatiteľom, ktorí jednotlivé čísla reclamovali, že sme žiadané čísla hned odeslali, a patričné adresses vypravili.

Že v expedície byly prekážky, príčina toho bola tá okolnosť, že sme menili riaditeľ'a tlačiarne.

„Herkó Páter“

ktorý je už aj po teraz vo veľkých rozmeroch rozšírený po Hornom Uhorsku, Česku a Ameriky, prijíma

oznamy, (inzeráty)

za veľmi ľavné ceny.

Jedna celá strana stojí len 10 zl., pol strany 5 zl., štvrt str. 2 zl. 50 kr.

Menšie oznamy dľa priestoru pomerne platené tiež prijímame.

Oznamy sa prijímajú v
 Administrácie: Budapešť, VII., Csömöri-ut číslo 123.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: Považský.

P. T.

Uvedomujeme našich pp. čitateľov, priateľov a dobrodincov, že sme si v **Budapešti VII., Csömöri-ut 123**

tlačiareň „Herkó Páter“

otvorili, a v nej krom našich vlastných robôt hoc jaké iné **tlačové práce** prijímame, najlepšie, najchytrejšie a najlacnejšie plníme.

Naša tlačiareň je celkom novými a najmôdnejšími pismenami a mašinami zaopatrená.

O láskavé podporovanie prosí:

Tlačiareň Herkó Pátra

Budapešť, VII., Csömöri-út 123.